



เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ใน "การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" นี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ภาวะที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง
2. วิธีช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง
3. การจัดการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนสำหรับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง
4. การฝึกอบรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวะที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

1. ความหมายของภาวะที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

สมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง (Attention deficit hyperactivity disorder หรือ ADHD) เป็นลักษณะของเด็กพิเศษประเภทหนึ่ง ซึ่งทางการแพทย์เรียกสั้น ๆ ว่าโรคสมาธิสั้น โดยมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ ความเสียหายเล็กน้อยของสมอง พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง การเคลื่อนไหวได้มากเกินไป กลุ่มของอาการโรคการเคลื่อนไหวได้มากเกินไป และความผิดปกติเล็กน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสมอง เป็นต้น คู่มือการจำแนกโรคทางจิตเวชของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder fourth-revised หรือ DSM IV) เรียกชื่อนี้ว่าโรคสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งไว้ดังนี้

อัมพล สุอำพัน (2537) กล่าวว่า นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่อง หรือเด็กสมาธิสั้น ในความหมายของจิตแพทย์นั้น หมายถึง เด็กที่มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ อยู่ไม่นิ่ง ทำอะไรไม่ค่อยได้ และไม่มี ความตั้งใจทำงานให้เสร็จได้ด้วยตนเอง

พยอม อิงคตานุวัฒน์ (2524) ได้แยกอธิบายความหมายของ เด็กที่มีความบกพร่องของความตั้งใจ กับพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งไว้ดังนี้

เด็กที่มีความบกพร่องของความตั้งใจ หมายถึง เด็กที่ไม่สามารถสนใจต่อสิ่งเร้าเฉพาะหน้าได้ เปลี่ยนความสนใจไม่ว่า เล่นหรือเรียน ไม่สามารถตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้ เล่นไม่ได้นานและทำงานไม่สำเร็จตามเป้าหมาย เวลาพูดด้วยก็ไม่ตั้งใจฟัง ถึงแม้ว่าจะพูดกันตัวต่อตัว แต่ก็ดีกว่าฟังร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่มใหญ่ เวลาอยู่ในห้องเรียนมักไม่ได้ยินคำสั่งครู ทำอะไรโดยไม่ได้คิดก่อน เพียงแต่ทำให้หมดหน้าที่เท่านั้น

พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง หมายถึง ลักษณะที่เด็กแสดงออกโดยเดินไม่เป็น มักวิ่งหรือกระโดดปีนปายทั้งในที่สมควรและไม่สมควร อยู่กับที่ ไม่ได้นาน ไม่ว่านั่ง หรือยืน หรือนอน เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

เบน (Bain, 1991) ให้ความหมายของการบกพร่องด้านสมาธิว่า หมายถึง ลักษณะของเด็กที่ไม่ให้ความสนใจเป็นเวลานานเพียงพอ เด็กอาจฝันกลางวันหรือวอกแวกได้ง่าย เด็กจะมีปัญหาในการต้องใช้สมาธิตั้งใจทำงานของโรงเรียนหรือกิจกรรมอื่นที่ต้องใช้สมาธิต่อเนื่องกันชั่วระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้น เด็กจึงมักมีปัญหาในการทำงานให้เสร็จ เรียบร้อย เด็กจะมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำสั่งนั้นสลับซับซ้อนมีหลายขั้นตอน เด็กจะดูเหมือนไม่ได้ฟังเวลาคนอื่นพูด และมักจะทำของหายหรือลืมของอยู่เสมอ

โรเบิร์ตสัน (Robertson, 1987) ให้ความสำคัญความของพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งว่า หมายถึง ความตื่นตัวในการเคลื่อนไหวมากเกินไป เกิดขึ้นพร้อมกับความผลีผลาม การขาดสมาธิ และการมีช่วงความสนใจสั้น ความผิดปกตินี้มักจะรวมถึงไฮเปอร์คิเนซิส (hyperkinesis) และความผิดปกติเล็กน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสมองด้วย

จากความคิดของนักการศึกษาและแพทย์ดังกล่าว พอสรุปความหมายของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ได้ว่า นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง หมายถึง นักเรียนที่ไม่สามารถให้ความสนใจต่อการเรียน หรืองานทางวิชาการได้อย่างจริงจัง และนานเพียงพอ เนื่องจากมีช่วงความสนใจสั้น ไม่สามารถควบคุมตนเองให้ใส่ใจหรือทำงานที่ตนไม่เห็นว่าเป็นที่น่าสนใจได้ ถูกเบนความสนใจได้ง่าย มีลักษณะผล็ผลึลามาขาดการยั้งคิด มักจะอยู่ไม่สุข เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา และอยู่กับที่นาน ๆ ไม่ได้

2. ลักษณะของผู้มีภาวะสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

ผู้ที่มีภาวะสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งนี้จะเริ่มต้นแสดงอาการเมื่ออายุประมาณ 3 ขวบ แต่จะไม่เห็นความผิดปกติเด่นชัดจนกว่าเด็กจะเข้าโรงเรียน หรือเริ่มต้นแสดงอาการครั้งแรกก่อนอายุ 7 ขวบ และพบเป็นปัญหามากก่อนเริ่มย่างเข้าวัยรุ่น และนักเรียนเหล่านี้มีอยู่ทั่วไปทุกระดับชั้นของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะพบประมาณร้อยละ 2-8 ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วไป โดยพบในนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิงในอัตราส่วนประมาณ 2-4 : 1 และประมาณร้อยละ 10-40 ของนักเรียนประเภทนี้จะมีความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทางร่วมด้วย (อุม่าพร ตรังคสมบัติ, 2534 ; พยอม อิงคตานุวัฒน์, 2524 ; วินัดดา ปิยะศิลป์, 2537 ; Lain and Schroeder, 1982 ; Shaywitz and Shaywitz, 1984 ; Parker, 1992)

นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง จะแสดงอาการต่าง ๆ ของการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมกับอายุทางจิตใจ (ระดับสติปัญญา) และอายุจริงของตน (Spitzer แปลโดยวิจารณ์ วิชัยยะ, 2531) สามารถเห็นลักษณะอาการตั้งแต่วัยเด็กเล็ก อาการแสดงจะแตกต่างกันไปตามอายุและพัฒนาการ ในขวบปีแรกจะมีลักษณะเลี้ยงยาก เช่น มีปัญหาการกินยาก นอนยาก ร้องกวนมาก มีอาการเสียดท้อง อารมณ์หงุดหงิด เมื่อเริ่มเดินเด็กจะชนอยู่ไม่นิ่ง วิ่งหรือปีนป่ายไม่หยุด ชอบรื้อข้าวของ (อุม่าพร ตรังคสมบัติ, 2534) เห็นได้ชัดเมื่อ อายุ 2-3 ปี ซึ่งจะชนมาก คือดิ้ง เลี้ยงยาก พยายามจะเข้าไปยุ่งในกิจกรรมรอบ ๆ ตัวตลอดเวลา จะหยุดได้เมื่อนอนหลับและแสดงอาการเด่นชัดมากขึ้น

นักเรียนจะมีลักษณะสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งชัดเจนมากขึ้นเมื่อเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนจะมีลักษณะสมาธิสั้น วอกแวกง่าย ทำอะไรไม่ได้นาน เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ทำอะไรไม่เสร็จ จับจด ไม่เรียบร้อย ทำงานเลอะเทอะ มักจะลืมทำการบ้านมาส่งคุณครูมาก ส่งเสียงรบกวนชั้นเรียน มักจะทำท่าทางยกมือประกอบการพูด ชอบพูดสอดเป็นประจำ ไม่สามารถอดทนรอให้ถึงเวลาที่ตนเองจะพูด ทนฟังผู้อื่นได้ไม่นาน ทนความคับข้องใจไม่ค่อยได้ การควบคุมตนเองไม่ค่อยดี มักจะโมโหง่าย ใจร้อน อารมณ์วู่วาม ฉุนเฉียว หงุดหงิด เมื่อทำสิ่งใดไปแล้วจึงมาคิดเสียใจภายหลัง ทำของแตกเสียหายเป็นประจำ ตลอดจนไม่อยู่นิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลา อยู่กับที่ไม่ได้นานไม่ว่า นั่ง ยืน หรือนอน มักวิ่งหรือกระโดด ปีนป่ายทั้งในที่สมควรและไม่สมควร ไม่สามารถนั่งนิ่ง ๆ หยิบจับของ มือไม่อยู่นิ่ง ตามักมองที่นั่นที่นี้ที่อยู่ตลอดเวลา กิจกรรมที่ทำจะแตกต่างจากเด็กปกติอื่นในระดับอายุเท่า ๆ กัน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ นักเรียนจะมีปัญหาทางการเรียนตามมา อาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว มักจะไม่เป็นที่ชื่นชอบของนักเรียนอื่น ทำให้มีปัญหาความสัมพันธ์กับผู้อื่น อาจจะนำไปสู่การแยกตัว และมีความภาคภูมิใจในตนเอง ความนับถือตนเองต่ำ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2534 ; ผกา สัตยธรรม, 2530 ; พยอม อิงคตานุวัฒน์, 2524 ; Serfontein, 1990)

เบน (Bain, 1991) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ว่ามีลักษณะสำคัญ 3 ประการ และมีลักษณะอื่น ๆ ร่วมด้วย ดังนี้

ลักษณะสำคัญ คือ

1) การไม่มีสมาธิ การเสียสมาธิได้ง่าย การไม่มีสมาธิเป็นลักษณะของนักเรียนที่ไม่ให้ความสนใจเป็นเวลาที่ยาวนานเพียงพอ นักเรียนอาจฝันกลางวัน หรือวอกแวกได้ง่าย นักเรียนจะมีปัญหาในการต้องใช้สมาธิ ตั้งใจทำงานของโรงเรียน หรือกิจกรรมอื่นที่ต้องใช้สมาธิต่อเนื่องกันชั่วระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้น นักเรียนจึงมีปัญหาในการทำงานให้เสร็จเรียบร้อย เขาจะมีปัญหาการปฏิบัติตามคำสั่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำสั่งนั้นสลับซับซ้อน มีหลายขั้นตอน เขาจะดูเหมือนไม่ได้ฟังเวลาคนอื่นพูด และมักจะทำของหายหรือลืมของอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม นักเรียนบางคนอาจจะมีความสามารถในบางสถานการณ์ เช่น ขณะดูทีวี หรือเล่นวิดีโอเกมที่ดินเต้นเร้าใจมาก ๆ ขณะอยู่ในคลินิกแพทย์ หรือ ทำงานตัวต่อตัวกับผู้ใหญ่ซึ่งไม่สิ่งอื่นรบกวน นักเรียนบางคนจึงถูกเข้าใจผิดว่าจงใจคือ หรือไม่ร่วมมือในการทำกิจกรรม

2) ความพลีผลาม ความพลีผลามหมายถึง กระบวนการกระทำหรือแสดงออกก่อนที่จะคิดให้ดี นักเรียนที่พลีผลามอาจจะพูดโพล่งออกมาในชั้นเรียนซึ่งเป็นการขัดจังหวะครู หรือทำให้เพื่อนรำคาญ เขาก็มีปัญหาเวลาต้องคอยให้ถึงรอบของตน เวลาวางแผนการลงมือทำงานต่าง ๆ และมักจะตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ไม่ได้ดี เขามักจะเข้าไปในเหตุการณ์ที่เป็นอันตราย เช่น วิ่งลงไปกลางถนนโดยไม่มองรถให้ดีก่อน นอกจากนี้เขาควบคุมความอยากต่อต้านสิ่งควมในตัวเอง เช่น ขมิย และโกหก ไม่ค่อยได้ด้วย

3) พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง มีความหมายหลายอย่างในเด็กวัยต่าง ๆ กัน โดยทั่วไปแล้ว นักเรียนไม่อยู่นิ่งจะมีลักษณะพร้อมจะไปอยู่เสมอ และนั่งนิ่ง ๆ ไม่เป็น เขาจะยุกยิกขยับตัวตลอดเวลา พูดจ้อยแจ้วไม่ยอมหยุด และเล่นเงิบ ๆ ไม่ได้

ลักษณะอื่น ๆ ที่พบร่วมกับเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง คือ

- 1) มีอารมณ์แปรปรวนง่ายมาก
- 2) ความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำในการที่จะกระตุ้นให้เกิดอารมณ์อย่างรุนแรงในแง่ต่าง ๆ จึงมีความอดกลั้นต่ำและใจร้อน
- 3) เรียกร้องความสนใจจากคนอื่นสูงมาก โดยมักจะทำตัวเหมือนตัวตลก หรือมีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจที่น่ารำคาญ
- 4) มีปัญหาการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ และทำตามกฎกติกาต่าง ๆ ไม่ค่อยได้
- 5) ไม่ค่อยมีแรงจูงใจ และไม่มี ความสนใจที่จะทำให้ครูหรือพ่อแม่พอใจ

สมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (American Psychiatric Association, 1994) ได้กำหนดเกณฑ์การวินิจฉัยลักษณะของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่อง และมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งโดยเทียบกับพฤติกรรมของนักเรียนทั่วไปในวัยเดียวกันว่าเกิดขึ้นบ่อยกว่า ดังนี้

1) มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้อย่างน้อย 8 ข้อ ใน 14 ข้อ ซึ่งอาการดังกล่าวเกิดขึ้นและคงอยู่นานไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

1.1) นั่งนิ่ง ๆ ไม่ได้ มักยุกยิก ขยับตัวหรือมือไปมา (ในวัยรุ่นลดลงเหลือแต่ความรู้สึกกระสับกระส่าย ไม่เป็นสุข)

- 1.2) นั่งกับที่นาน ๆ ไม่ได้
- 1.3) วอกแวกง่าย เมื่อมีสิ่งกระตุ้นภายนอกรบกวน
- 1.4) อดทนรอในแถวหรือคอยให้ถึงรอบของตนในการเล่นเกมนหรือทำกิจกรรมไม่ค่อยได้
- 1.5) ชอบพูดซงหรือตอบโพล่งออกไปก่อนที่ผู้อื่นจะพูดหรือถามเสร็จ
- 1.6) มีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ที่ผู้อื่นสั่งหรือมอบหมายให้สำเร็จ (ทั้งนี้โดยไม่ใช่ เพราะต้องการต่อต้านหรือไม่เข้าใจคำสั่ง) เช่น ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ
- 1.7) ไม่สามารถคงความสนใจในงานหรือกิจกรรมการเล่น
- 1.8) เปลี่ยนกิจกรรมบ่อย ๆ โดยที่กิจกรรมเก่ายังไม่เสร็จ
- 1.9) เล่นเงียบ ๆ ไม่ค่อยได้
- 1.10) พูดมากจนน่ารำคาญ
- 1.11) ชอบขัดจังหวะ หรือเข้าไปแทรกขณะคนอื่นทำกิจกรรมอยู่ เช่น สอดเข้าไปขณะเพื่อนกำลังเล่นเกมกัน
- 1.12) มีลักษณะเหมือนไม่ตั้งใจฟังเวลามีคนพูดด้วย
- 1.13) มักจะทำของสำคัญพวกเครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียนหรือของใช้ส่วนตัวหายอยู่เสมอ (เช่น ของเล่น สมุด ดินสอ หนังสือ การบ้าน)
- 1.14) มักจะพรวดพราดเข้าไปในเหตุการณ์ที่อาจเป็นอันตรายได้โดยไม่รู้จักยังคิดถึงผลที่ตามมา (ไม่ได้ตั้งใจทำเพราะเห็นเป็นเรื่องตื้นเต้น) เช่น วิ่งตกลงไปกลางถนนโดยไม่มองให้ตีก่อน
- 2) พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นตั้งแต่เด็กอายุยังไม่ถึง 7 ขวบ
- 3) ความผิดปกติเหล่านี้ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการเป็นเด็กออทิสติก
3. เกณฑ์พิจารณาระดับความรุนแรงของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

สมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (American Psychiatric Association, 1994) ได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาระดับความรุนแรงของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งไว้ดังนี้

ระดับไม่รุนแรง	จะมีลักษณะพฤติกรรมตามที่สมาคมจิตแพทย์อเมริกันกำหนดเพียง 8 ข้อ จาก 14 ข้อ และก่อให้เกิดปัญหาการใช้ชีวิตที่โรงเรียนและสังคมเพียงเล็กน้อย
ระดับปานกลาง	จะมีลักษณะพฤติกรรมตามที่สมาคมจิตแพทย์อเมริกันกำหนด 9-10 ข้อ และก่อให้เกิดปัญหาการใช้ชีวิตอยู่กึ่งกลางระหว่างระดับ "ไม่รุนแรง" และระดับ "รุนแรง"
ระดับรุนแรง	จะมีลักษณะพฤติกรรมตามที่สมาคมจิตแพทย์อเมริกันกำหนด 11-14 ข้อ และก่อให้เกิดปัญหาที่ชัดเจนและเป็นปัญหาในทุก ๆ ด้านของการใช้ชีวิตที่โรงเรียนและที่บ้าน ตลอดจนการอยู่ร่วมกับเพื่อน

นอกจากเกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรม 14 ข้อที่กำหนดไว้ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกันแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบในการตัดสินว่า นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งในระดับใดด้วย ได้แก่

- 1) ความรุนแรง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกรุนแรงมากน้อยเพียงไร และมีอันตรายต่อการใช้ชีวิตที่บ้านและโรงเรียนมากเพียงไร
- 2) ความคงที่ พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมีความคงทนถาวร เกิดสม่ำเสมอในทุกสถานการณ์และบ่อยมากเพียงไร
- 3) ความยากลำบากในการแก้ไข การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนทำได้ยากมากหรือไม่

นักเรียนบางคนอาจมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพียง 8-9 ข้อ แต่ปัญหาที่มีเป็นอันตรายสูงมาก กล่าวคือ นักเรียนไม่มีความยับยั้งคิด มักจะทำอะไรพรอดพราด และเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายอยู่เสมอ เช่นนี้ต้องถือว่า นักเรียนอยู่ในระดับรุนแรง

4. สาเหตุของการเป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

ปัจจุบันยังไม่สามารถสรุปได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนมีลักษณะเช่น ไม่อยู่นิ่ง ไม่มีสมาธิ และขาดการยับยั้งคิด จึงต้องมีการค้นคว้า ทดลองอีกมากเพื่อให้ได้คำตอบ อการอาจ

จะมีจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง หรือจากหลาย ๆ สาเหตุรวมกัน อย่างไรก็ตามก็มีการค้นพบปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ดังต่อไปนี้

1) พันธุกรรม การศึกษาส่วนใหญ่พบว่า อาการสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งมีการถ่ายทอดทางพันธุกรรม จะพบนักเรียนเหล่านี้ ในครอบครัวที่มีคนในครอบครัวเป็นอาการนี้มากกว่าในครอบครัวปกติทั่วไป

2) ปัญหาชีววิทยาในสมอง ได้แก่

2.1) ความล่าช้าทางพัฒนาการ ซึ่งเกิดจากระบบภายในสมองส่วนที่ควบคุมสมาธิและการตื่นตัว มีการพัฒนาไปช้าเมื่อเทียบกับเด็กปกติ

2.2) ความไม่สมดุลของสารเคมีในสมอง (Neurotransmitters) ซึ่งช่วยในการติดต่อสื่อสารกับเส้นประสาทอื่น และมีอิทธิพลต่อการควบคุมกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวต่าง ๆ การควบคุมชีพจร และการควบคุมสภาพอารมณ์ จึงทำให้นักเรียนบางคนมีลักษณะผลิผลาม และมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง และนักเรียนบางคนมีลักษณะอารมณ์ไวต่อความรู้สึกต่าง ๆ มาก

3) ความผิดปกติในระบบประสาท หมายถึง ภาวะต่าง ๆ ที่รบกวนการทำงานของสมอง ได้แก่

3.1) สมองอักเสบ

3.2) ภาวะการขาดออกซิเจนขณะคลอด

3.3) อุบัติเหตุทางสมอง

3.4) การได้รับสารพิษจากสิ่งแวดล้อม เช่น สารตะกั่ว

3.5) การติดเชื้อในมารดา หรือการรับประทานยา แอลกอฮอล์ หรือโคเคอินเข้าไปขณะตั้งครรภ์ (อุมพร ตรังคสมบัติ, 2534 ; อัมพล สุอำพัน, 2537 ; Lail and Schoroeder, 1982 ; Bain, 1991 ; Parker, 1992)

5. การวินิจฉัยนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งของแพทย์

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน หรือการทำงานเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งหรือไม่จึงต้องมีการตรวจวิเคราะห์วินิจฉัยอย่างละเอียด

โดยผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาชีพที่คุ้นเคยกับลักษณะของอาการสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ แพทย์ นักจิตวิทยา ครอบครัว และครู เพื่อให้ได้ข้อมูลขั้นต้นของนักเรียน ยิ่งข้อมูลมาจากหลายฝ่ายและมีรายละเอียดเพียงพอเท่าไร การวินิจฉัยก็จะยิ่งมีความถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้มากขึ้นเท่านั้น

ข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวินิจฉัยว่านักเรียนเป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง หรือไม่ ได้แก่

1) ด้านประวัติ

ข้อมูลด้านประวัติที่ถูกต้องและสมบูรณ์เป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการวินิจฉัย โดยประมวลข้อมูลจากครูและผู้ปกครอง ดังนี้

1.1) ผู้ปกครอง ข้อมูลที่ผู้ปกครองจะให้ได้ คือ ประวัติอย่างละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนตั้งแต่ประวัติการตั้งครรภ์ การคลอด พัฒนาการ การเจ็บป่วยต่าง ๆ ประวัติครอบครัวทางด้านพันธุกรรมว่า มีปัญหาสมาธิสั้นและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งในบิดามารดา หรือญาติพี่น้องหรือไม่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ประวัติความเครียด ความกดดัน สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งรบกวนสมาธิของนักเรียน โอกาสเสี่ยงต่อสารพิษต่าง ๆ เช่น สารตะกั่ว ข้อมูลทางด้านอารมณ์ และสังคม

1.2) ครู ข้อมูลที่ครูจะให้ได้ คือ ประวัติการเรียน และการแสดงออกของนักเรียนที่โรงเรียน พฤติกรรมในห้องเรียน ระยะเวลาความตั้งใจเรียนของนักเรียน วิชาที่นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ระดับความไม่อยู่นิ่ง ผลการเรียนของนักเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ การปรับตัวในชั้นเรียน และความรู้สึกของครูที่มีต่อนักเรียน การสนทนากับครูที่สอนนักเรียนอยู่ในปัจจุบัน และครูที่เคยสอนนักเรียนในปีก่อน ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับแพทย์ เพราะช่วยให้มีโอกาสเปรียบเทียบกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในห้อง และได้ข้อมูลว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ในทางใด

2) ด้านการตรวจร่างกาย

นักเรียนควรจะได้รับ การตรวจร่างกาย และตรวจระบบประสาทอย่างละเอียดเพื่อดูว่ามีความผิดปกติอื่น ๆ ร่วมด้วยหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นความผิดปกติเล็กน้อยที่เป็นมาตั้งแต่กำเนิด เช่น ผลมาจากการดื่มแอลกอฮอล์ของมารดาขณะตั้งครรภ์

3) ด้านการตรวจสภาพจิต

การตรวจสภาพจิตเป็นการตรวจเพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดว่า นักเรียนคนนี้เป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งจริง ๆ ไม่ใช่สาเหตุจากโรคทางจิตเวชอื่น ๆ นอกจากนั้นยังเป็นการสังเกตว่า นักเรียนมีปัญหาอื่น ๆ เนื่องจากอาการสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง หรือไม่ เช่น ปัญหาทางอารมณ์หรือพฤติกรรม รวมทั้งระดับความรุนแรงของปัญหานั้น ๆ

ลักษณะอาการสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ในนักเรียนบางคนอาจเห็นได้ชัด แต่ในนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีอาการระดับไม่รุนแรงจะไม่เห็นลักษณะอาการนี้ ถ้าสภาพห้องตรวจเงียบสงบ เป็นระเบียบไม่มีสิ่งกระตุ้น แพทย์ผู้ตรวจจึงต้องดูข้อมูลด้านอื่น ๆ ประกอบด้วยโดยเฉพาะด้านประวัติจากครูและผู้ปกครอง

4) ด้านการทดสอบทางจิตวิทยา

เมื่อสังเกตพฤติกรรมและมีข้อสงสัยบางประการ จะมีการทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อความแน่ชัด ได้แก่ การทดสอบทางเชาวน์ปัญญา และการทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เป็นต้น

5) ด้านการตรวจอื่น ๆ เพิ่มเติม

ในบางกรณีเมื่อมีข้อสงสัยบางประการอาจต้องมีการตรวจด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อความแน่ชัด เช่น การตรวจสายตา การตรวจการได้ยิน การตรวจคลื่นสมอง การตรวจระดับตะกั่วในเลือด (อุทุมพร ตรังคสมบัติ, 2534 ; Shaywitz and Shaywitz, 1984 ; Robertson, 1987 ; Parker, Strom, Pitti and Anthony, 1991)

6. อาการหรือโรคที่คล้ายหรือพบร่วมกับภาวะที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

เบน (Bain, 1991) ได้ทำการศึกษานักเรียนที่มีภาวะสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง พบว่า นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง มักมีปัญหาร่วมด้วยอย่างน้อย 1 ด้านเสมอ เช่น

1) ปัญหาความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง เป็นนักเรียนที่มีภาวะสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ประมาณ

30-40 % ซึ่ง อัมพล สุอำพัน (2537) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนประเภทนี้มีปัญหาในเรื่องการเรียน คือ ไม่สามารถติดตามเก็บข้อมูล หรือติดตามทำความเข้าใจกับบทเรียนได้ตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อไม่ติดตามทำความเข้าใจกับบทเรียน จึงไม่สามารถทำข้อสอบได้ และการมีปัญห เฉพาะร่วมบางประการ คือ มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การคำนวณภาษา หรือ การใช้ คำกล่ามเนื้อ ซึ่งล่าช้ากว่าการมีสมาธิสั้นก็ทำให้เด็กเรียนไม่ได้อยู่แล้ว ยังมีปัญหาในเรื่องเหล่านี้ร่วมอีก จึงทำให้มีปัญหาลงในการเรียนเพิ่มขึ้น

2) ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว หรือพฤติกรรมต่อต้าน คือ นักเรียนไม่ยอมปฏิบัติตาม คำสั่งของครูและผู้ปกครอง เพราะเกิดความกดดันที่มักถูกตำหนิ หรือถูกทำโทษเสมอ ๆ จนเด็ก มีความรู้สึกอึดอัดกับคุณครู จึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม

3) ปัญหาความบกพร่องทางอารมณ์ ได้แก่ การมีภาวะซึมเศร้า นักเรียนที่มีลักษณะ เช่นนี้ จะถูกผู้ใหญ่ที่ไม่เข้าใจว่าอยู่เสมอ จึงทำให้นักเรียนมีความรู้สึกนับถือตนเอง และมีความ รู้สึกทางลบเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความบกพร่องทางอารมณ์ เนื่องจากนักเรียนเหล่านี้มักจะถูกผู้ใหญ่เข้าใจผิดว่าเป็นเด็กดี ไม่เชื่อฟัง ขี้เกียจ ไม่มีระเบียบ จึงถูกควบคุมและบังคับจากบิดามารดาตลอดเวลา ประกอบกับการประสบปัญหาเรื่องความผิดหวัง กับการเรียนอยู่บ่อย ๆ ทำให้รู้สึกว่าตนเองทำอะไรได้ดีไม่เท่าเพื่อน ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ ร่วมด้วย (อุมพร ตรังคสมบัติ, 2536)

4) ปัญหาความบกพร่องทางความวิตกกังวล ได้แก่ ความกังวลเกินเหตุ และ ความเครียดภายหลังเกิดเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง

โรคบางโรค หรือภาวะบางภาวะ อาจมีลักษณะคล้ายภาวะที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง หรือบางครั้งอาจพบร่วมกับอาการสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ในนักเรียนบางคนด้วย ซึ่ง อุมพร ตรังคสมบัติ (2534) ได้รวบรวมเอาไว้ ดังนี้

1) ความผิดปกติทางพัฒนาการ

1.1) ภาวะปัญญาอ่อน

1.2) ออทิสติก (Pervasive developmental disorder หรือ Autism)

1.3) ความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง (Learning

disabilities)

2) โรคทางกาย

- 2.1) ความผิดปกติทางสมอง (Organic brain syndrome)
- 2.2) ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส โดยเฉพาะหูหนวก
- 2.3) ความบกพร่องในการพูด
- 2.4) โรคลมชัก โดยเฉพาะโรคลมบ้าหมูชนิดเบา (Petit mal)
- 2.5) ภาวะต่อมไทรอยด์ทำงานมากเกินไป (Hyperthyroidism)

3) การใช้ยาต่าง ๆ เช่น ยาฟีโนบาร์บิทัล (Phenobarbital) ยาทีโอฟิลลีน (Theophylline) และ ยาซิมพาโทมิเมติก (Sympathomimetics) เป็นต้น

4) ปัญหาทางจิตเวช เช่น

- 4.1) ความผิดปกติในการปรับตัว (Adjustment disorders)
- 4.2) โรคประสาทวิตกกังวล
- 4.3) อารมณ์แปรปรวน (Bipolar disorder) โดยเฉพาะขณะที่ผู้ป่วยมี

อาการคลั่ง (Mania)

- 4.4) โรคซึมเศร้า
- 4.5) โรคจิต
- 4.6) พฤติกรรมผิดปกติ (Conduct disorder)
- 4.7) พฤติกรรมดื้อ ต่อต้าน (Oppositional defiant disorder)
- 4.8) บุคลิกภาพผิดปกติแบบคาบเส้น (Borderline) ในวัยรุ่น
- 4.9) การคิดสารเสพติด

4.10) อาการกล้ามเนื้อหดเกร็งอย่างฉับพลัน (Tics) รวมทั้งอาการกล้ามเนื้อกระตุกที่หน้า (Tourette's disorder) อาจมีสมาธิสั้นเป็นอาการนำของโรค

5) ปัญหาทางครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อม

- 5.1) สภาพแวดล้อมที่วุ่นวาย ไม่มีระเบียบ
- 5.2) ความบกพร่องในการเลี้ยงดูเด็ก เช่น ขาดการฝึกระเบียบวินัย

เลี้ยงดูอย่างไม่คงเส้นคงวา

- 5.3) ภาวะตึงเครียดในครอบครัว เช่น การตกงาน การเจ็บป่วยของคน

ในครอบครัว ฯลฯ

6) อาการขุ่นอยู่ไม่นิ่งเป็นตามอายุของเด็ก (Age-appropriate overactivity)

วิธีการช่วย เหลือนัก เรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

1. การให้ความช่วยเหลือเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

เซอร์ฟอนเทน (Serfontein, 1990) แฮนแซน และ โคเฮน (Hansen and Cohen, 1984) การ์ฟinkel และ เวเนเดอร์ (Garfinkel and Wender, 1992) แลนโด และ แมคแอนริช (Landau and Mc Aninch, 1993) เบน (Bain, 1991) โรเบิร์ตสัน (Robertson, 1987) ดวอร์กิน (Dworkin, 18985) เชย์วิทซ์ และ เชย์วิทซ์ (Shaywitz and Shaywitz, 1984) วินคดา ปิยะศิลป์ (2537) และ อุมพร ตังคสมบัติ (2534) ซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษาพิเศษและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ใ้เสนอแนะการให้ความช่วยเหลือเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง สรุปได้ดังนี้

1) การให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์

การให้ความช่วยเหลือเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งโดยใช้วิธีการด้านการแพทย์ แบ่งออกเป็น 4 วิธีดังนี้

- 1.1) การบำบัดทางยา
- 1.2) การบำบัดทางจิตวิทยา
- 1.3) การเข้ารับการรักษาทางจิตวิทยาในโรงพยาบาล
- 1.4) การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

2) การให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา

การให้ความช่วยเหลือเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งโดยใช้วิธีการด้านการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 วิธีดังนี้

- 2.1) การจัดโปรแกรมแก้ไขพฤติกรรมในห้องเรียนและที่บ้าน
- 2.2) การจัดโปรแกรมการศึกษาให้แก่เด็กเรียน

2.3) การสอนซ่อมเสริม

2.4) การปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับ

นักเรียน

2.5) การประสานงานระหว่างครูกับทางบ้าน

3) การให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ

การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งที่

นอกเหนือจากทางด้านการแพทย์และการศึกษา แบ่งออกเป็น 6 วิธีดังนี้

3.1) การบำบัดทางพฤติกรรมในด้านภาษา และบุคลิกภาพ

3.2) การพัฒนาความสามารถในการคิด

3.3) การฝึกทักษะทางสังคม

3.4) การควบคุมอาหาร

3.5) การให้คำปรึกษา

3.6) การจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อให้ความร่วมมือในการแก้ไข

พฤติกรรมของนักเรียน

2. การประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งต้องได้รับการช่วยเหลือในหลายรูปแบบผสมผสานกัน ซึ่งการช่วยเหลือนักเรียนในหลายรูปแบบจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากกว่าการช่วยเหลือเพียงแบบเดียว (Garfinkel and Wender, 1989) จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายในการช่วยเหลือ และประสานงานกันอย่างเหมาะสม ดังที่แลนโด และ แมคแอนนิช (Landau and McAninch, 1993) กล่าวว่า การช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งต้องมีการทำงานที่สอดคล้องกันระหว่างเจ้าหน้าที่ในชุมชน เช่น แพทย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของแฮนเซน และโคเฮน (Hansen and Cohen, 1984) ว่าการรักษาแบบผสมหลายวิธีต้องขึ้นอยู่กับแพทย์ โรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญในการที่จะประสานความพยายามที่จะเพิ่มผล

การรักษาสำหรับนักเรียน ดังนั้นการประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีความสำคัญที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งเป็นอย่างยิ่ง

คนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าการช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งนั้นทำได้หลายอย่างไม่ใช่แค่เพียงการรักษาหรือการสอนโดยตรงเท่านั้น ครูจึงมีหน้าที่จะต้องประชาสัมพันธ์งานของตนและขอความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ ด้วยเทคนิคที่เหมาะสมกับกาลเทศะ (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2537) โดยเฉพาะการติดต่อประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง และการติดต่อประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพ

ศรินธร วิริยะสิรินันท์ (2537) ได้แนะนำวิธีการที่ครูใช้ในการประสานงานกับผู้ปกครอง และเทคนิคการพูดกับผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่นที่บ้านของนักเรียน ดังนี้

วิธีการที่ครูใช้ในการประสานงานกับผู้ปกครอง มีดังนี้

- 1) สนทนาเกี่ยวกับตัวนักเรียนในแต่ละวัน เวลาผู้ปกครอง และ/หรือสมาชิกอื่น ๆ ที่บ้านของนักเรียนมาส่งและมารับนักเรียน
- 2) สอบถามผู้ปกครองที่พาลูกไปพบแพทย์หรือนักวิชาชีพว่าเขาแนะนำอะไรบ้าง และให้กินยาอะไรหรือไม่ กินเมื่อไหร่ และทำตามที่แพทย์หรือนักวิชาชีพแนะนำ
- 3) ประสานกับผู้ปกครองฝึกนักเรียนเพิ่มเติมโดยอธิบายหรือสาธิตวิธีฝึกให้และคอยถามผลการฝึกหรือให้ผู้ปกครองบันทึกผลการฝึกมาส่งทุกสัปดาห์ ถ้าในบ้านของนักเรียนมีญาติผู้ใหญ่หรือพี่น้องที่โตพอจะช่วยฝึกน้อง ซึ่งใกล้ชิดกับนักเรียนและเต็มใจช่วยฝึกนักเรียนก็ควรจะขอความร่วมมือด้วย โดยเฉพาะถ้าบุคคลดังกล่าวมีการศึกษาและความสามารถในการสอนนักเรียนสูงกว่าผู้ปกครองซึ่งอาจเรียนน้อยและมีภาระมากไม่สะดวกในการช่วยฝึกนักเรียน
- 4) เชิญผู้ปกครองที่ไม่ค่อยมาโรงเรียนให้มาพบเพื่อคุยเกี่ยวกับตัวนักเรียนเดือนละครั้งหรือภาคเรียนละครั้ง
- 5) แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน

เทคนิคการพูดคุยกับผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่นที่บ้านของนักเรียน มีดังนี้

- 1) ไม่ควรพูดคุยถึงสาเหตุของปัญหาของนักเรียนโดยไม่จำเป็น
- 2) ไม่ควรติเตียนหรือต่อว่าผู้ปกครองถ้าต้องการให้เขาทำอะไรก็บอกเฉพาะความต้องการนั้น ๆ และอธิบายเหตุผลที่ต้องการให้เขาทำเช่นนั้น
- 3) ควรใช้ภาษาท้องถิ่นและสำนวนภาษาที่ผู้ปกครองคุ้นเคยและเข้าใจง่าย

การประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครองนั้น Bain (1991) แนะนำว่าควรส่งสมุดรายงานความประพฤติประจำวันอย่างย่อ ๆ ไปที่บ้านโดยรายงานการแสดงออกของนักเรียนในแต่ละวัน ผู้ปกครองอาจชมเชยหรือให้รางวัลนักเรียน โดยที่ผู้ปกครองควรจะต้องเป้าหมายความสำเร็จเพียงเล็กน้อยในตอนแรก ซึ่งตรงกับความเห็นของ ปาร์เกอร์ (Parker, 1992) ว่าควรส่งรายงานประจำวันและประจำสัปดาห์ให้ผู้ปกครองทราบ

การประสานระหว่างครูกับผู้ปกครองนั้นจะสามารถป้องกันปัญหาความประพฤติบางอย่างก่อนที่ปัญหาของนักเรียนจะถึงระดับวิกฤติได้ด้วย เช่น ความประพฤติที่เหลวไหลมากขึ้นเป็นการบอกว่าคุณครูกำลังประสบความล้มเหลวและไม่สามารถจัดการกับงานที่เขาได้รับมอบหมายได้ อาจเป็นเพราะงานนั้นยากเกินไป เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์เช่นนี้ ครูและผู้ปกครองควรย้อนมาวิเคราะห์สถานการณ์ และวางแผนงานใหม่ที่ช่วยให้เด็กนักเรียนสามารถจัดการได้มากขึ้น (Hansen and Cohen, 1984) นอกจากนี้การปรึกษาระหว่างครูกับผู้ปกครองบ่อย ๆ จะช่วยให้ครูทราบสิ่งที่นักเรียนสนใจและความสามารถอื่น ๆ ของนักเรียน เมื่ออยู่นอกโรงเรียน (Parker, 1992) ตลอดจนสามารถแสวงหาวิธีการที่มีประโยชน์ ที่เคยใช้ได้ผลกับนักเรียนมาแล้วอีกด้วย (Parker, Storm, Pitti and Anthony, 1991) ดังนั้นครูจึงควรพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียนบ่อย ๆ

ในกรณีที่นักเรียนรับประทานยา ครูควรติดต่อกับผู้ปกครองและแพทย์บ่อย ๆ เพื่อจะได้มีการปรับเปลี่ยนชนิดของยาและขนาดของยาที่ถูกต้องให้แก่เด็กนักเรียน (Bain, 1991) นอกจากการติดต่อประสานงานกันโดยการพบปะพูดคุยกันแล้ว อาจใช้การพูดคุยทางโทรศัพท์เพื่อติดตามผลได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

ศรินธร วิทยะสิรินันท์ (2537) ได้แนะนำวิธีการประสานงานระหว่างครูกับนัก
วิชาชีพไว้ดังนี้

- 1) พานักเรียนไปให้นักวิชาชีพนัดจัด และให้บริการเสริม
- 2) ไปพบหรือโทรศัพท์หรือเขียนจดหมายถึงนักวิชาชีพเพื่อซักถามเกี่ยวกับตัว
นักเรียนขอคำแนะนำ และถามว่าจะให้ทางโรงเรียนช่วยอะไรได้บ้างแล้วทำตามคำแนะนำ
- 3) ขอให้นักวิชาชีพสาธิตและแนะนำการให้บริการเสริมแก่นักเรียนเพื่อจะได้นำ
มาทำตามที่โรงเรียน
- 4) เชิญให้นักวิชาชีพมาเยี่ยมที่โรงเรียนเพื่อนิเทศการให้บริการเสริมแก่นักเรียน
เดือนละครั้ง หรือภาคเรียนละครั้ง

ในการประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งครู ผู้ปกครอง แพทย์ และบุคลากร
อื่น ๆ ควรให้ความสำคัญแก่การแก้ปัญหาและการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกัน (Bain, 1991) ซึ่งจะ
ช่วยให้นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งพัฒนาขึ้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม

การจัดการเรียนการสอนและ เทคนิคการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

การสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ครูควรปรับเปลี่ยนวิธี
สอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน ซึ่งต่างจากนักเรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ
นักการศึกษาพิเศษ อาทิ ฮาลลาแฮน และ คอฟฟ์แมน (Hallahan and Kauffman, 1994)
ดวอร์กิน (Dworkin, 1985) เบน (Bain, 1991) ปาร์คเกอร์ (Parker, 1992)
โรเบิร์ตสัน (Robertson, 1987) เซอร์ฟอนเทน (Serfontein, 1990) แฮนเซนและ
โคแฮน (Hansen and Cohen, 1984) เชย์วิทซ์ และ เชย์วิทซ์ (Shaywitz and
Shaywitz, 1984) แลนโด และแมคแอนนิช (Landau and Mcaninch, 1993) ศรียา
นิยมธรรม (2524) และ ศรินธร วิทยะสิรินันท์ (2536) ได้เสนอการจัดการเรียนการสอน
และเทคนิคการสอนไว้สอดคล้องกันสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นระบบ จัดให้นักเรียนอยู่ในระเบียบใน
ทุก ๆ เรื่อง เพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดผิดพลาดอันเกิดจากการไม่สามารถจัดระบบด้วยตัวเองได้
2. การลดสิ่งกระตุ้นของสภาพแวดล้อมจัดห้องเรียนให้เรียน ๆ ลดเสียงดังหนวกหู

โดยการกรูแผ่นเก็บเสียง พื้นบุพรม ลดสิ่งทำลายสมาธิทางสายตา โดยใช้กระจกฝ้าปิดหน้าต่าง ไม่ให้เด็กเรียนเห็นสิ่งที่อยู่ข้างนอก และชั้นวางของมีฝาปิด มีช่องพิเศษสำหรับนักเรียนนั่งทำงาน เป็นต้น

3. การเพิ่มความเข้มของสื่อการสอนอุปกรณ์การสอนใช้แบบที่มีสีสันฉูดฉาด ตัวอักษรในหนังสือเรียนก็ให้มีสีสันสวยงามและภาพประกอบมาก ๆ

4. การปรับพฤติกรรม ใช้วิธีการส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของนักเรียน เช่น การชมเชย และให้สิ่งของ เช่น ขนม และการใช้เทคนิคการลงโทษ เมื่อนักเรียนทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ขนมน และการใช้เทคนิคการลงโทษ เมื่อนักเรียนทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การตำหนิ การแสดงท่าทางในทางลบ เป็นต้น

5. การวางแผนล่วงหน้าเสมอในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนเพื่อให้รู้ความต้องการของนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรม

6. การลดระดับมาตรฐานของสิ่งที่ครูคาดหวังจากนักเรียนลงมาให้เหมาะสมกับสภาพของเด็ก

ในด้านครูผู้สอน นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งจากสมาคมครูการศึกษาพิเศษของประเทศสหรัฐอเมริกา (The teacher's challenge, 1992) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง มีสาระสำคัญดังนี้

1. จัดโครงสร้างกิจกรรมที่ชัดเจนมีระบบที่แน่นอนชัดเจน
2. การลดสิ่งรบกวนสมาธิของนักเรียน
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการช่วยให้เด็กมองตัวเองในแง่ดีโดยการให้รางวัลเป็นการเสริมแรงโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านการใช้คำพูด การเขียน และการให้สิ่งของ
4. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
5. การวัดความสามารถของนักเรียนแต่ละคนยึดเวลาให้นักเรียนทำงาน เมื่อนักเรียนทำงานไม่เสร็จ และเมื่อจำเป็นครูจะช่วยเด็กให้ทำงานของเขาเสร็จเรียบร้อย เมื่อดูเด็กรู้ว่าครูตั้งใจจะช่วยเขาให้ได้ประสบความสำเร็จเด็กจะให้ความร่วมมือ
6. กระตุ้นความสนใจของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา



7. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

การเสนอการจัดการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนของบุคคลหลาย ๆ ด้าน พหุจะสรุปการจัดการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้ดังนี้

1. การปรับโครงสร้างการสอนให้เป็นระบบที่แน่นอน ชัดเจน
2. การลดสิ่งกระตุ้นของสภาพแวดล้อม
3. การเพิ่มสิ่งกระตุ้นของสื่อและบรรยากาศการเรียนการสอน
4. การปรับความคาดหวังและกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก
5. การให้ข้อมูลป้อนกลับ และการเสริมแรงอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร

การฝึกอบรม

การพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นองค์การในลักษณะใดให้เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ รวมทั้งทัศนคติที่ดีเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งโดยเฉพาะในภาวะที่วิทยาการต่าง ๆ ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างมากอย่างไม่หยุดยั้งเช่นในปัจจุบัน การพัฒนาบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาองค์การต่าง ๆ กระบวนการและเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาบุคคลให้มีสมรรถภาพในการทำงานให้ดีขึ้นวิธีหนึ่งคือการอบรม

การอบรมเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรอย่างหนึ่ง ซึ่งจัดขึ้นในระยะอันสั้นภายใต้งบประมาณจำกัด และฝึกอบรมกันเฉพาะบางหัวข้อที่เห็นว่าจำเป็นจะต้องเสริมความรู้ ทักษะและประสบการณ์เท่านั้นจึงไม่ต้องลงทุนมากมายเหมือนการสอนในสถาบันการศึกษาโดยทั่วไปทั้งยังไม่ต้องเสียเวลาการทำงานปกติมาก ดังนั้น การอบรมจึงเป็นวิธีการพัฒนาสมรรถภาพของบุคลากรที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมนั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะดังนี้
 บัณฑิตย์ อินทรชั้น (2526) กล่าวว่า การฝึกอบรมหมายถึงกระบวนการใด ๆ ที่ช่วยทำให้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติของคนที่ปฏิบัติงานได้เพิ่มพูนขึ้น หรือเป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนท่าทีและพฤติกรรมในการทำงานของมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือกรรมวิธีต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์และเจตคติเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น โดยจัดทำเป็นช่วง ๆ หรือระยะเวลาตามความเหมาะสมของแต่ละเรื่อง อาจใช้เวลา 3 วัน 1 สัปดาห์ หรือมากกว่านั้น หรืออาจจัดเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้

บีช (Beach, 1971) กล่าวว่า การฝึกอบรมคือกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ และมีความชำนาญเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งโดยมุ่งให้คนได้รู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไปในทางที่ต้องการ

ตามทีนักวิชาการท่านต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมพอจะสรุปได้ว่าการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่ช่วยพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ ความสามารถทักษะ และเจตคติที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2. ประเภทของการฝึกอบรม

การจัดฝึกอบรมนั้น นักวิชาการได้แยกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

น้อย คิริโชติ (2524) ได้แบ่งการฝึกอบรมออกเป็น 2 ประเภท คือ การฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน (Preservice Training) และการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (Inservice Training) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน (Preservice Training) เป็นการฝึกอบรมให้แก่บุคคลก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงานในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งของหน่วยงาน ซึ่งถือว่าเป็นการป้องกัน

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น การฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเพื่อแนะนำบุคคลให้รู้จักหน่วยงานใหม่ ทราบวัตถุประสงค์และนโยบาย รู้จักผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ตลอดจนเข้าใจกฎระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงาน

1.2) การแนะนำงาน (Induction Training) เป็นการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเพื่อสอนการปฏิบัติงานก่อนที่บุคคลจะเข้ารับหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง มีลักษณะคล้ายกับการปฐมนิเทศ

2) การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (Inservice Training) เป็นการฝึกอบรมหลังจากที่บุคคลเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานแล้ว บางครั้งเรียกว่าการฝึกอบรมบุคลากรประจำการ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคคล และเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1) การฝึกอบรมในขณะทำงาน (On the Job Training) เป็นการฝึกอบรมแบบไม่เป็นทางการ เน้นความสำคัญของการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยมีผู้ชำนาญงานเป็นผู้ให้ความรู้และแนะนำการปฏิบัติงาน

2.2) การฝึกอบรมนอกที่ทำงาน (Off the Job Training) เป็นการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ มีการจัดอย่างเป็นระบบโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบ มีการวางแผนเตรียมการล่วงหน้าและมีหลักสูตรฝึกอบรมที่ชัดเจน

คิมอค และ คิมอค (Dimock and Dimock, 1969) จำแนกประเภทของการฝึกอบรมไว้ 6 ประเภท ดังนี้

- 1) การฝึกอบรมก่อนประจำการ (Pre-Service Training)
- 2) การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In-Service Training)
- 3) การฝึกอบรมโดยวิธีให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ (On the Job Training)
- 4) การฝึกอบรมโดยแนะนำนอกเหนือจากหน้าที่โดยมิได้ปฏิบัติจริง (Off the Job Training)
- 5) การปฐมนิเทศ (Orientation)
- 6) การพัฒนานักบริหารชั้นสูง (Executive Development Training)

ประเภทของการฝึกอบรมตามการจำแนกของนักวิชาการ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน ซึ่งรวมถึงการปฐมนิเทศและการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน ซึ่งรวมถึงการฝึกอบรมทั้งในขณะที่ปฏิบัติงานและนอกที่ทำงาน

3. กระบวนการในการฝึกอบรม

โอดิออร์เน (Odiorne, 1970) และบอยเดลล์ (Boydell, 1979) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ต้องจัดอย่างมีระบบ ระเบียบ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1) การหาความจำเป็นในการฝึกอบรมกระทำ โดยการรวบรวมข้อมูลจากบุคลากร ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การสำรวจความเห็นและความต้องการในการทำงาน การพิจารณาผลงานทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การพิจารณามาตรฐานการทำงานที่องค์กรกำหนดและการประชุมปรึกษาหารือในระดับผู้บริหาร นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความจำเป็นมากน้อยเพื่อเรียงลำดับไว้สำหรับจัดฝึกอบรม

2) การดำเนินงานฝึกอบรม ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและทรัพยากรที่มี โดยเลือกใช้วิธีฝึกอบรมอย่างรอบคอบ

3) การติดตามและประเมินผล ใช้ได้ทั้งการสังเกต การสอบถามและการวัดผลแต่ต้องมุ่งประเมินที่พฤติกรรมของผู้ผ่านการฝึกอบรมว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดฝึกอบรมหรือไม่ การประเมินผลอาจต้องกระทำหลายครั้งโดยทิ้งระยะห่างกันพอควร เช่น สามเดือนต่อครั้ง เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่แท้จริง

วิเชียร ชิวพิมาย (2528) ได้กล่าวถึง กระบวนการในการฝึกอบรมว่า ประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 3 ประการดังนี้

1) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นภารกิจที่สำคัญและมีความยุ่งยากหลายประการ การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ

1.1) การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม เป็นการศึกษาสภาพที่

เป็นปัญหาของหน่วยงานที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้วยวิธีการฝึกอบรม วิธีการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม มีหลายวิธี เช่น การสังเกต การวิเคราะห์งาน การประเมินผล การปฏิบัติงาน การสำรวจความต้องการ เป็นต้น

1.2) กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนของการดำเนินการฝึกอบรมที่ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายและความต้องการของการฝึกอบรม ทำให้สามารถกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม เนื้อหาวิชาในการฝึกอบรมและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม

1.3) เลือกเนื้อหาวิชาสำหรับการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.4) กำหนดกิจกรรมและสื่อการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งคุณค่าทางเทคนิคของกิจกรรมและสื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

2) การกำหนดโครงการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนการนำผลจากการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และกิจกรรม รวมทั้งสื่อมากำหนดเป็นโครงร่างการฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรมได้ปฏิบัติตาม อันจะทำให้การฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตามปกติโครงการฝึกอบรมจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ

- 2.1) ชื่อโครงการ
- 2.2) หลักการและเหตุผล
- 2.3) วัตถุประสงค์
- 2.4) หลักสูตร
- 2.5) ระยะเวลาในการฝึกอบรม
- 2.6) วิธีการฝึกอบรม
- 2.7) วิทยากร
- 2.8) สถานที่
- 2.9) ผู้ดำเนินการฝึกอบรม
- 2.10) งบประมาณ
- 2.11) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 2.12) การประเมินติดตามผล

3) การประเมินผลการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการฝึกอบรมเป็นตัวชี้ระดับความสำเร็จ ตลอดจนชี้ให้เห็นอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น การประเมินผลการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

3.1) ระดับความรู้สึกและการตอบสนองต่อการจัดฝึกอบรม เป็นการประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด

3.2) ระดับการเรียนรู้จากการฝึกอบรม เป็นการประเมินว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ตลอดจนทักษะและเจตคติที่พึงประสงค์

3.3) ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการประเมินพฤติกรรมการทำงานที่พึงประสงค์ หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว

3.4) ระดับผลที่เกิดขึ้นกับองค์การ เป็นการประเมินเพื่อจะชี้ให้เห็นว่าการลงทุนจัดฝึกอบรมมีผลตอบสนองต่อองค์การหรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามทิศทางที่พึงประสงค์ และคุ้มค่าต่อการลงทุนเพียงใด เป็นการประเมินผลกระทบจากการฝึกอบรมที่มีต่อองค์การ

3.5) ระดับประสิทธิผล เป็นความต้องการขั้นสุดท้ายหรือสุดท้ายของการฝึกอบรมคือ เป็นการประเมินว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ มาปรับปรุง พฤติกรรมการทำงานจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์การหรือไม่

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าขั้นตอนที่สำคัญของการฝึกอบรม คือ

- 1) วิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม
- 3) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม
- 4) เตรียมกิจกรรมสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการฝึกอบรม
- 5) วางแผนจัดการฝึกอบรม
- 6) ดำเนินการฝึกอบรม
- 7) ประเมินผลการฝึกอบรม
- 8) ติดตามผลการฝึกอบรม

4. ความมุ่งหมายของการฝึกอบรมครูประจำการ

ดัท (Dutt, 1961) กล่าวถึง การอบรมครูประจำการว่ามีความมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้

- 1) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คณะครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบโรงเรียนได้ ร่วมกันศึกษาแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครู
- 2) เพื่อจัดข้อบกพร่องพื้นฐานในการเตรียมครู และผู้บริหารที่ได้รับการศึกษาอบรม มาก่อนเป็นครูประจำการ ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพครูให้ได้รับความรู้ ทักษะ เพิ่มขึ้น เพื่อใช้แก้ปัญหาที่พบในขณะปฏิบัติงาน
- 3) ช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีอิทธิพล ต่อการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 4) ช่วยให้ครูได้วางแผนและปรับปรุงวิธีสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5) ช่วยให้สถาบันฝึกหัดครูที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูได้เตรียมการอย่างเหมาะสมทั้ง ด้านปริมาณและคุณภาพ
- 6) เพื่อช่วยให้สถาบันฝึกหัดครูได้ปรับปรุงทักษะในการเป็นครู ได้เตรียมการอย่าง เหมาะสมยิ่งขึ้นในด้านบุคลิกภาพ ความสนใจ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่พึงปรารถนา
- 7) ช่วยพัฒนาให้เกิดลักษณะการเป็นผู้นำที่ดีแก่ครูในโรงเรียน เพราะครูต้องกล้า แสดงออกในบทบาทผู้นำการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป ความมุ่งหมายของการฝึกอบรมครูประจำการ คือ การให้ครูประจำการ มีโอกาสในการศึกษาเพิ่มเติมในรูปแบบของการฝึกอบรม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูได้พัฒนา การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เป็นบทเรียนหน่วยหนึ่งที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง และมี จุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปใช้เรียนด้วยตนเอง

5.1 ความหมายของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายชุดฝึกอบรมด้วยตนเองไว้ ดังต่อไปนี้

คำพันธ์ กำมุขโว (2535) กล่าวว่า ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง หมายถึงชุดสื่อผสมที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบโดยอาศัยหลักสูตรเป็นแนวทางในการสร้าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติการสอนตามที่หลักสูตรการอบรมมุ่งหวังโดยที่ผู้เรียนไม่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมเนื้อหาสาระโดยตรง แต่จะสามารถศึกษาได้จากชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง และสามารถประเมินผลด้วยตนเองได้

ราวน์ (Rowntree, 1981) ให้ความหมายของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองว่าเป็นผลรวมของสื่อผสมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อหลาย ๆ อย่างรวมกัน เช่น หนังสือ เทป ฟิล์มสตริป แผ่นใส หรือโมดูล เพื่อสอนเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งโดยไม่ต้องอาศัยครูผู้สอนโดยตรง

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้นพอจะสรุปความหมายของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองได้ว่า ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองหมายถึง สื่อผสมที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบเกี่ยวกับเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์การสอนที่แน่นอนล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 คุณค่าของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพผู้เรียนจะต้องได้มีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉงรู้ผลย้อนกลับทันที มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนแม้เพียงเล็กน้อย และมีโอกาสเรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้นและมีโอกาสใคร่ครวญ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523) ซึ่งการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงมีคุณค่าในการพัฒนาบุคคล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2523) กล่าวถึงประโยชน์ของชุด
ฝึกอบรมตนเองหรือชุดการสอนรายบุคคลไว้ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 2) ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3) ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 4) ผู้สอนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ สืบหาแหล่ง

วัสดุอุปกรณ์ และคิดค้นประดิษฐ์อุปกรณ์ต่าง ๆ

- 5) แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการศึกษา

รายบุคคล

- 6) จัดปัญหาการขาดแคลนบุคลากร
- 7) ช่วยในการจัดการศึกษานอกระบบ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (2519) ได้เสนอคุณค่า
ของชุดการเรียนการสอนด้วยตนเองไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความสามารถพื้นฐานของตน ทำให้ไม่เสียเวลาศึกษาในสิ่งที่รู้แล้ว
- 2) ผู้เรียนสามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจของตน โดยไม่จำกัดเรื่องของเวลาและสถานที่
- 3) ผู้เรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันทีเมื่อจบบทเรียน
- 4) ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ นักเรียนได้มากขึ้น
- 5) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง

5.3 หลักในการสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเป็นสื่อเอกสารที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้
ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ดังนั้นจึงมีขั้นตอนรายละเอียดในการสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ชัยยงค์
พรหมวงศ์ (2525) และธีรชัย ปุณฺณโชติ (2532) ได้ให้แนวทางในการสร้างชุดฝึกอบรมด้วย

ตนเองสรุปได้ดังนี้

อย่างแจ่มแจ้ง

- 1) ศึกษาวิธีการเขียนบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดต่าง ๆ ให้เข้าใจ
- 2) กำหนดและเลือกวิชาที่จะเขียน และระดับชั้นที่จะใช้บทเรียน
- 3) เลือกหน่วยการเรียนรู้
- 4) กำหนดหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่จะเขียน
- 5) ศึกษาลักษณะผู้เรียน ได้แก่ อายุ ระดับชั้น พื้นฐานความรู้เดิม

และทักษะพื้นฐาน

- 6) ตั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 7) วางโครงเรื่อง โดยลำดับเรื่องราวก่อนหลัง และจากง่ายไปหายาก
- 8) เขียนบทเรียนตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วยข้อกำหนด

กิจกรรมการเรียนการสอนสร้างแบบประเมินผลการเลือกและผลิตสื่อการสอน โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน

- 9) นำบทเรียนที่เขียนเสร็จไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านและให้ข้อติชมเพื่อ

ปรับปรุงแก้ไข

- 10) สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมทุกเรื่องในบทเรียน เพื่อใช้ทดสอบก่อน

และหลังการเรียน นำแบบทดสอบไปหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง

- 11) หาประสิทธิภาพของชุดการสอนโดยการนำบทเรียนไปทดลองใช้กับ

ผู้เรียนกลุ่มเล็กที่มีผลการเรียนระดับปานกลางจำนวน 10 คน และปรับปรุงข้อบกพร่องให้สมบูรณ์

- 12) การใช้ชุดการสอนควรรู้ใช้กับผู้เรียน จำนวน 100 คน โดยไม่

เจาะจงว่าเก่งหรืออ่อนแต่ควรจะเป็นตัวแทนของผู้เรียนทั่วไปได้ ซึ่งขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนมีดังนี้

- 12.1) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 12.2) ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม
- 12.3) ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียน
- 12.4) ชี้นำสรุปผลการสอน
- 12.5) ชี้นำทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. การนิเทศการสอน

ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญไปอย่างรวดเร็ว สังคมมีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งความเจริญรุดหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้ย่อมส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาด้วย จึงต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้นสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูก็จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักสูตรด้วย สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา คือ ครูจำเป็นต้องมีการเพิ่มพูนความรู้ ต้องได้รับการนิเทศ แนะนำ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่ หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

6.1 ความหมายของการนิเทศการสอน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2529) สังก อุตหรานันท์ (2529) และสามาคม ศึกษานิเทศก์ (2525) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนที่สอดคล้องกันว่า การนิเทศ การสอน หมายถึง กระบวนการและความคิดรวบยอดในการพยายามที่จะช่วยเหลือปรับปรุง แก้ไข สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้นโดยการใช้เทคนิคการสอน การใช้สื่อและ นวัตกรรมต่าง ๆ การวัดและการประเมินผลการสอน และการแนะแนวช่วยเหลือเกี่ยวกับการ เรียนของนักเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนสำเร็จตามความมุ่งหมาย นอกจากนี้ก็กลิคแมน (Glickman, 1981) เห็นว่า การนิเทศการสอนเป็นชุดย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและหน้าที่ในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ดำเนินใน โรงเรียนโดยกระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การทำงานร่วมกับครูผู้สอนเพื่อช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข สภาพการเรียนการสอนตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูในการปฏิบัติการสอนซึ่งจะ

ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้คุณภาพการสอนพัฒนาขึ้น

6.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถ รุจิระ สุธรณ์ไพบูลย์ (2532) สมพงษ์ สิงหะผล (2530) และ สันต์ ธรรมบำรุง (2526) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการสอน คือ การปรับปรุง พัฒนา ซึ่งแนวทางในด้านการศึกษาเรียนการสอนเพื่อส่งผลไปที่ผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามปกติแล้วการนิเทศการสอน จะช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาครู หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ณ ที่ใดมีการสอน ณ ที่นั้นจะต้องมีการนิเทศ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนที่สำคัญมี 6 ประการ สามารถสรุปเป็นอักษรย่อได้ดังนี้ OSMMAE

O-Objectives	การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุง วัตถุประสงค์การสอน
S-Subject Matter	การช่วยเหลือครูเลือกและปรับปรุงเนื้อหาการสอน
M-Method	การช่วยเหลือครูให้รู้จักใช้วิธีสอน
M-Materials	การช่วยเหลือครูให้รู้จักการเลือกและปรับปรุง การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
A-Activities	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธี การสอนใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในการสอน
E-Evaluation	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธี การประเมินผลการเรียนการสอน

ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอน

6.3 หลักการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางแก่ครูเพื่อพัฒนาครูซึ่งเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษา ในการนิเทศการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการปฏิบัติงาน

สังัด อุทรานันท์ (2529) และ วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และ คนอื่น ๆ (2534) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหลักการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่าน "ตัวกลาง" คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และการนิเทศ การศึกษามุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย โดยมีหลักการนิเทศการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

- 1) การจัดการนิเทศการศึกษาจะต้องทราบความต้องการของครู แล้ววางแผนการนิเทศการศึกษา เพื่อสนองความต้องการนั้น ๆ
- 2) การศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของครู และทำความเข้าใจกับปัญหานั้น ๆ แล้วพิจารณาหาทางแก้ไข
- 3) รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครู แล้วนำมาพิจารณาร่วมกัน
- 4) ต้องยอมรับนับถือ และให้ความสำคัญแก่บุคลากร ที่ร่วมงานในโรงเรียนนั้น ๆ
- 5) ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์การ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6) รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์มาทำการวิเคราะห์และวิจัย
- 7) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ของการศึกษาอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อจะได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

เบอร์ตัน และ บรูคเนอร์ (Burton and Brueckner, 1965 อ้างถึงใน อุไรวรรณ ภูเจริญ, 2535) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

- 1) การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ (Theoretically Sound) คือ ควรจะเป็นไปตามค่านิยม ความเป็นจริง ตามกฎเกณฑ์ และควรมีวิวัฒนาการทั้งทางด้านเครื่องมือและกลวิธี โดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน
- 2) การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) คือ เป็นไปอย่างมีลำดับ เป็นระเบียบในกระบวนการทำงาน มีการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้
- 3) การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democretic) คือ เคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้แสดงความร่วมมือ และใช้อำนาจน้อยที่สุด
- 4) การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นการสร้างสรรค์ (Creative) คือ แสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออก และพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมมาให้เอื้ออำนวยต่อการทำงานให้มากที่สุด

จากทัศนะของนักการศึกษาเกี่ยวกับหลักการนิเทศการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักในการนิเทศการสอนต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามค่านิยม ความเป็นจริงและตามกฎเกณฑ์ จะทำให้ได้รับการยอมรับ ไม่เกิดความขัดแย้ง นอกจากนี้ผู้นิเทศควรยึดหลักของความเป็นประชาธิปไตย เคารพในบุคคล รับฟังความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป

ศูนย์วิจัยทางพหุวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะและการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

✓ การ์รอตท์ (Garrott, 1992) ทำวิจัยเรื่อง "ตัวแปรอายุและการเข้าใจตนเอง : การเปรียบเทียบเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง เด็กบกพร่องด้านอื่น และเด็กที่ไม่มีความบกพร่อง" กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเด็กผู้ชายอายุระหว่าง 8-10 ปี และอายุ 11-13 ปี สองกลุ่มอายุ จัดเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง กลุ่มที่มีความบกพร่องด้านอื่นซึ่งได้รับการรักษาทางจิตวิทยา และกลุ่มปกติ ผลการวิจัยพบว่า มีผลกระทบในเรื่องความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งกับกลุ่มปกติ ในเรื่องความสามารถเชิงวิชาการและความสามารถทางด้านกีฬาและระหว่างกลุ่มที่มีสมาธิบกพร่องและพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง และกลุ่มที่มีความบกพร่องด้านอื่นกับกลุ่มปกติในเรื่องการยอมรับของสังคม และระหว่างกลุ่มที่มีความบกพร่องด้านอื่น กับกลุ่มปกติในเรื่องความประพฤติ ถ้าไม่พิจารณาถึงกลุ่มเด็กอายุน้อยกว่าจะมีลักษณะท่าทางและการมองเห็นคุณค่าของตนเองมากกว่าเด็กที่อายุมากกว่า การวิเคราะห์คะแนนแสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งมีคะแนนด้านลบมากกว่ากลุ่มปกติ

✓ เรย์มอนด์ (Raymond, 1990) ทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาตัวแปรซึ่งจะทำนายทักษะทางสังคมในเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กผู้ชายที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง 66 คน มีอายุระหว่าง 6-10 ปี เด็กแต่ละคนจะได้รับการวัดจากแบบวัดต่าง ๆ ครูผู้สอนของเด็กแต่ละคนเป็นผู้กรอกแบบประเมินทักษะทางสังคม ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการวัดการขาดสมาธิ ความพลีผลลาม ความก้าวร้าว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ซูแพน (Zupan, 1991) ทำวิจัยเรื่อง "แบบแผนความก้าวร้าวในเด็กผู้ชายที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" การสุ่มตัวอย่าง คัดเด็กระดับประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่อง

และมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งและเด็กปกติ โดยให้เด็กประมาณค่าตนเองจากมาตรวัด 16 ข้อ ที่วัดเกณฑ์ ความก้าวร้าวและเกณฑ์อื่น ๆ ด้วย การทดลองให้เด็กเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และวัดความก้าวร้าว ภายหลังจากเล่นเกมรวมทั้งสังเกตพฤติกรรมของเด็กไปด้วย ผลการวิจัยพบว่า งานที่ทำให้เกิด ความเครียดมีอิทธิพลต่อเด็กซึ่งมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในการวัดแบบแผนความก้าวร้าว ครั้งแรก ความคงที่ระหว่างลักษณะความก้าวร้าว และการตอบสนองอย่างก้าวร้าวภายหลัง ที่ได้รับการทำให้โกรธมีความสัมพันธ์กับสถานภาพแบบแผนความก้าวร้าวของเด็ก นอกจากนี้เด็กที่ แสดงแบบแผนความก้าวร้าวและมีความคับข้องใจ แสดงแนวโน้มเพิ่มขึ้นในลักษณะของความก้าวร้าว และพฤติกรรมแค้นเคือง เด็กที่มีระดับของความโกรธสูงนั้นแสดงความคงที่สูงขึ้นระหว่างลักษณะของ ความก้าวร้าวและพฤติกรรมแค้นเคือง

กาคุซัน (Kaduson, 1993) ทำวิจัยเรื่อง "การช่วยเหลือด้วยการใช้เกมการ ควบคุมตนเองสำหรับการมีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบผลการฝึกการควบคุมตนเองโดยการใช้เกมปรับพฤติกรรมโดยใช้กระบวนการความคิด หรือ เกมการควบคุมการทำงานของจิตและกายของตัวเอง ที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนระดับประถม- ศึกษา จำนวน 63 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อติดตามผลหลังจากการทดลอง 3 เดือน

ไกเซอร์ (Kaiser, 1992) ทำวิจัยเรื่อง "ผลของการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน ที่มีต่อบทบาทเชิงวิชาการและความภูมิใจในตนเองในเด็กที่มีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยเด็กอายุ 8-13 ปี การทดลองใช้เวลาวันละ 5 ชั่วโมงครึ่ง เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ โดยมีพฤติกรรมเป้าหมาย 6 พฤติกรรม คือ นั่งในที่ของตน พุดเมื่อได้รับอนุญาต ทำงาน ให้เสร็จ ทำตามคำแนะนำ มีความสุภาพกับผู้อื่น และทำให้คนอื่นปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่าเด็ก มีอัตราการอ่านสูงขึ้นและมีทักษะการคำนวณในวิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้น มีเด็ก 6 คนที่ทำงานเสร็จ ตรงเวลาร้อยละ 98-100 และเด็กทุกคนประเมินตนเองว่ามีความสุขมากขึ้นเมื่อทำงานเสร็จ

โวเกิล (Vogel, 1991) ทำวิจัยเรื่อง "ผลของการศึกษาการเคลื่อนไหวโดยฝึกใช้ กระบวนการความคิดที่มีต่อเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งในบริบทของวิชาผลศึกษา"

มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการฝึกการเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว พื้นฐานของเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง กลุ่มตัวอย่างคือเด็กที่มีสมาธิบกพร่อง และมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง จำนวน 24 คน และเด็กปกติ 24 คน ซึ่งเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2-5 โดยใช้แบบฝึกทักษะการเคลื่อนไหว 10 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ทั้งเด็กที่มีสมาธิ บกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง และเด็กปกติที่ได้รับการทดลองมีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

มาเซียส (Mazius, 1990) ทำวิจัยเรื่อง "ผลกระทบด้านการศึกษาของครูที่สอน การฝึกทักษะการสอนตนเองที่มีต่อเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อประเมินผลกระทบของโครงการการสอนตนเองซึ่งครูเป็นผู้ฝึกให้แก่เด็ก กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งจำนวน 4 คน ได้รับการฝึกเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ การเก็บข้อมูลใช้การรายงานของครู สมุดที่เด็กทำงาน และรายงานของเด็กใน ความรับผิดชอบเกี่ยวกับผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า เด็ก 1 คน มีผลการเรียนดีขึ้นในทุกด้าน

อาร์มฟิลด์ (Armfield, 1991) ทำวิจัยเรื่อง "การช่วยเหลือด้านการศึกษา สำหรับเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง" มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความ ต้องการของเด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งและวิธีการสนองความต้องการของเด็ก ดังกล่าววิธีการเก็บข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ครูจำนวน 16 คน ซึ่งมีความรู้เฉพาะในเรื่องเด็กที่มี สมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความเห็นว่า (ก) เด็กที่มี สมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งมีปัญหาพิเศษในโรงเรียนและต้องการบริการพิเศษนอกเหนือ จากระบบการเรียนปกติ (ข) บริการที่มีให้เด็กที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งมีจำกัด ในระบบโรงเรียนและมีข้อกำหนดเคร่งครัดในเรื่องการศึกษาพิเศษ (ค) การที่เด็กที่มี สมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งเพียงอย่างเดียววันนั้นไม่ควรให้เด็กเข้ารับบริการของการ ศึกษาพิเศษ

คอลเลียร์ (Collier, 1989) ทำวิจัยเรื่อง "ผลของการฝึกอบรมผู้ปกครองของ เด็กที่มีสมาธิบกพร่อง : การศึกษาเปรียบเทียบผลลัพธ์" กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย

ผู้ปกครองของเด็กประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมพฤติกรรมผู้ปกครอง (Behavioral parent training) กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมการสอนตนเอง (Self-instructional parent training) และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนให้กำลังใจผู้ปกครอง (A parent support group) การเก็บข้อมูลเป็นการวัดรายงานของผู้ปกครองในระยะเวลา 1 เดือน ภายหลังการฝึกอบรมเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของเด็กในบ้าน และรายงานของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมการสอนตนเอง และการฝึกอบรมพฤติกรรมผู้ปกครองมีผลในการลดปัญหาพฤติกรรมโดยทั่วไปของเด็ก แต่ไม่พบว่ามีผลต่อสภาพภายในโรงเรียน //

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง พอจะสรุปได้ดังนี้ นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งนั้นจะมีความสามารถทางวิชาการ การกีฬาและทักษะทางสังคมต้อยกว่านักเรียนปกติ ยิ่งนักเรียนมีอายุมากขึ้นก็ยิ่งมีการสะสมของประสบการณ์ที่ทำให้นักเรียนขาดความนับถือตนมากขึ้นด้วย นอกจากนั้นการทำงานที่มีความเครียดสูงยิ่งทำให้นักเรียนเหล่านี้มีความก้าวร้าวสูงขึ้นด้วย การให้ความช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้สามารถช่วยเหลือได้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การปรับพฤติกรรมในโรงเรียน การใช้เกมฝึกควบคุมตนเอง การฝึกทักษะการสอนตนเอง การใช้แบบฝึกการเคลื่อนไหว เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาขึ้น และมีความสุขมากขึ้นด้วย นอกจากนั้นโรงเรียนก็มีบทบาทในการช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นด้วยการให้บริการพิเศษแก่นักเรียน ตลอดจนการที่ผู้ปกครองนำเทคนิควิธีที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ฝึกนักเรียนที่บ้าน ซึ่งช่วยให้ลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนด้วย แม้จะยังไม่เห็นผลที่ชัดเจนที่โรงเรียนก็ตาม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูประจำการ

คำพันธ์ กำมาชโซ (2535) ทำวิจัยเรื่อง "การพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเพื่อพัฒนามโนทัศน์ด้านการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนกันดาร : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดบุรีรัมย์" ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษาในโรงเรียนกันดารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ต้องการพัฒนาตนเองด้านสมรรถภาพการสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ชุดฝึกอบรม

ด้วยตนเองทั้ง 5 เล่ม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 : 80 คือมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 80.65 : 91.35 ขึ้นไป และคะแนนทดสอบก่อนและหลังการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ยุพดี มานะภักดี (2534) ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมครู ประถมศึกษาเกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533" ผู้วิจัยได้สร้างโปรแกรมการฝึกอบรมครูประถมศึกษาเกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เป็นชุดฝึกอบรมด้วยตนเองจำนวน 7 เล่ม พร้อมทั้งสร้างแผนและแนวทางดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมจำนวน 1 เล่ม จากการทดลองฝึกอบรมพบว่า 1) หลังการฝึกอบรมครูมีความรู้ความเข้าใจสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 สูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ประสิทธิภาพของโปรแกรมการฝึกอบรมเท่ากับ 94.76 : 80.50 3) ครูผู้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก 4) ครูสามารถเรียนรู้สาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ควบคู่กับแผนและแนวทางดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

ฉรงค์ สรรพศรี (2532) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมการนิเทศแบบคลีนิกด้วย กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับครูประถมศึกษา ปรากฏว่า ชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 73.79 : 83.56 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้คือ 70 : 70 คะแนนการทดสอบก่อน หลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามกระบวนการนี้มีความรู้เพิ่มขึ้น

ลิกขณา พานิชศุภผล (2530) ได้ติดตามผลการดำเนินการฝึกอบรมโดยวิธีสอน ทางไกล หลักสูตรความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ในส่วนภูมิภาค โดยให้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ผ่านการอบรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีความสามารถในการร่างหรือเขียน หนังสือราชการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

สุมาลี พลตรี (2529) ได้ประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน การสอนของครูประถมศึกษา : การฝึกอบรมนําร่องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้หลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการอบรมเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 9.57 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ครูได้นำกิจกรรม และความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการเรียนการสอนมาก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) ได้ประเมินผลการ ฝึกอบรมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นการอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเป็นสื่อหลัก และมีสื่อเสริมประกอบ ได้แก่ สไลด์ เทป โทรทัศน์ และแผ่นโปรงใส ผลปรากฏว่า

- 1) ด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า อัตราเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อน และหลังการฝึกอบรมทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 21.13 หรือถ้าคิดเป็นคะแนนจะได้เท่ากับ 12.92 (จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน) แสดงว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้มากขึ้นกว่าเดิมโดยเฉลี่ย ทั่วประเทศ
- 2) ประสิทธิภาพของกระบวนการอบรม พบว่า จำนวนชุดฝึกอบรมสามารถจัดการ ฝึกอบรมได้ตามเป้าหมายเป็นที่พึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 71.89 ของ ชุดฝึกอบรมทั้งหมด
- 3) ด้านพฤติกรรมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดง พฤติกรรม ที่พึงประสงค์คือ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนครูที่ร่วมฝึกอบรมพร้อมที่จะทำงานตามบทบาท หน้าที่ให้สำเร็จ พฤติกรรมที่ชี้กำหนดคือ จำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเต็มเวลาของตารางการฝึก อบรม คิดเป็นร้อยละ 99.12 ของครูที่ได้รับการนิเทศทั้งหมด
- 4) ด้านเจตคติของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดง ความรู้สึกว่ามีควมสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบ บทบาทของคุณธรรมของครู แสดงความมั่นใจ ภูมิใจและศรัทธาในอาชีพครู

เกตุมณี มากมี (2527) ได้ติดตามผลการสอนของครูสังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจากโครงการฝึกอบรมครูประจำการในการสอนสอศแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา

ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความเห็นว่า การนำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ สอนสอดแทรกจริยธรรมในแต่ละกลุ่มประสบการณ์นั้น เทคนิคที่เปลี่ยนระดับการนำไปใช้จากไม่ได้ นำไปใช้หรือนำไปใช้น้อยเมื่อก่อนการฝึกอบรม แต่หลังการฝึกอบรมแล้วครูนำไปใช้บางครั้ง ซึ่งเมื่อ พิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า การนำเทคนิคไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการการฝึกอบรม ในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกจริยธรรม ครูมีความเห็นว่า หลังจากการฝึกอบรมครู ได้สร้างสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมมากขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรม ครูเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคใน การนำเทคนิคที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติจริงมีดังนี้คือ ครูเห็นว่าวิชาที่ตนสอนไม่เกี่ยวกับ เทคนิคที่ได้รับจากการฝึกอบรม นักเรียนไม่มีทักษะในการพูด และจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไปไม่สะดวกในการจัดกิจกรรม ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า หลังจากการที่ครูได้รับการฝึกอบรมแล้วมี พฤติกรรมการสอนต่อไปนี้อยู่ในระดับบ่อยครั้งได้แก่ การให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนและสังเกตการทำงาน of นักเรียนอย่างใกล้ชิด ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และ เพื่อนครูมีความเห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูก่อนการฝึกอบรม ครูทำเป็นบางครั้ง แต่หลังจาก การฝึกอบรมแล้วครูนำไปใช้บ่อยครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527) ได้จัดการอบรมครู ชั้นประถมศึกษาปีที่หกโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (วิทยุ) ซึ่งเป็นการอบรมโดย ให้ครูผู้เข้ารับการอบรมศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแผนการอบรม แผนการสอน/คู่มือครูและ รับฟังรายการวิทยุ เพื่อเป็นการเสริมความรู้และความเข้าใจตามตารางออกอากาศแล้วทำแบบ ทดสอบท้ายแผนการอบรมทุกแผนการอบรม ผลปรากฏว่า ครูสามารถฟังวิทยุพร้อมกับทำงานไป ด้วยได้ เนื้อหาสาระในแผนอบรม บทวิทยุ วิทยากร การปฐมนิเทศ การสนับสนุนของผู้บริหาร และ การอบรมมีความเหมาะสมปานกลางทุกรายการ ผลการทดสอบพบว่า มีความก้าวหน้าของค่าเฉลี่ย คะแนนก่อนและหลังการอบรมเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนอกจากนี้ยัง ประหยัดรายจ่ายในการจัดอบรมคิดเป็นรายหัวคือ 147. 56 บาทต่อคน

อาจารย์ ปรีดาสุวรรณ (2527) ได้ทำการวิจัยติดตามผลการสอนของครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้รับการอบรมจากโครงการฝึกอบรมครู ประจำการในด้านการสอนสอดแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษาตามการรับรู้ของครูและ

นักเรียน กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นครูที่ได้รับการอบรมจากโครงการดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความเห็นว่าการนำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์หลังจากการฝึกอบรม โดยกลุ่มประสบการณ์ที่มีการเปลี่ยนระดับการนำไปใช้มากที่สุดคือ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ รองลงมาคือ กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ครูมีความเห็นว่าหลังการฝึกอบรมมีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนสอดแทรกจริยธรรมสูงกว่าก่อนรับการฝึกอบรม ครูได้สร้างสื่อการสอนเพิ่มขึ้นหลังจากได้ รับการฝึกอบรม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำเทคนิคต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไป ปฏิบัติ ครูมีความเห็นว่าตนเองขาดความเข้าใจหลักการที่สำคัญทางเทคนิค ขาดทักษะในการสร้าง สื่อการสอนและขาดวัสดุอุปกรณ์ขาดทักษะในการแต่งเพลงและร้องเพลง อีกทั้งครูต้องสอนตาม แผนการสอนจึงไม่มีเวลาสอดแทรกจริยธรรมได้อย่างเต็มที่ และเห็นว่านักเรียนไม่คุ้นเคยและ ไม่เข้าใจในบางเทคนิคที่ครูนำมาใช้ นักเรียนมีความเห็นว่าหลังจากครูได้รับการฝึกอบรมแล้วครู มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับใช้บ่อยครั้งใน 2 ข้อกระทงจาก 20 ข้อกระทง คือ ให้นักเรียนทำ งานพร้อมกันเป็นกลุ่มและสังเกตการทำงาน of นักเรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ครูว่า หลังการฝึกอบรมตนเองได้ปฏิบัติพฤติกรรมการสอน 2 ข้อกระทงดังกล่าว อยู่ในระดับปฏิบัติ บ่อยครั้ง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูประจำการ สรุปได้ว่าคะแนนการ ทดสอบก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และครูได้นำความรู้ที่ได้รับจาก การฝึกอบรมไปใช้ทำให้ครูสามารถพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย